

ГІЛЬОРМЕ

Тетяна Вікторівна
gillyorme@i.ua

УДК 657.6

НОВИЦЬКА

Наталія Сергіївна

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКОВОГО
ПРОЦЕСУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА
ЗАСАДАХ ОПТИМІЗАЦІЇ РУХУ
ОБЛІКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇIMPROVEMENT OF FIXED ASSETS'
ACCOUNTING PROCESS ON THE BASIS OF
ACCOUNTING INFORMATION FLOW'S
OPTIMIZATIONк.е.н., доцент, Дніпровський
національний університет
імені Олеся Гончарамагістрант, Дніпровський
національний університет
імені Олеся Гончара

У статті розглянуто теоретичні особливості раціональної організації обліку основних засобів на підприємстві. Визначено способи оптимізації руху документів обліку основних засобів. Побудована схема потоку облікових первинних документів між підрозділами підприємства з операцій основних засобів. Представлена оперограма первинного документа приймання під час надходження основного засобу на суб'єкт господарювання. Доведено, ефективна організація обліку основних засобів можлива на основі оптимізації схеми потоку облікових документів.

* * *

В статье рассмотрены теоретические особенности рациональной организации учета основных средств на предприятии. Определены способы оптимизации движения документов учета основных средств. Построена схема потока учетных первичных документов между подразделениями предприятия по операциям основных средств. Представлена оперограма первичного документа приема при поступлении основного средства на предприятие. Доказано, эффективная организация учета основных средств возможна на основе оптимизации схемы потока учетных документов.

* * *

The activities of business entities are conducted by means of employing every resource available: intangible and tangible, labor and financial resources as well as their main constituent – fixed assets (property, plant and equipment), which serve as an essential factor for improving the operational efficiency of the enterprise. The objective of the article is to examine the ways of optimizing the accounting of fixed assets as the main constituent of material and technical basis for sustained operating activity of the enterprise. The article determines the methods of optimizing the flow of accounting records for fixed assets. The paper contains the constructed flow chart for primary accounting documents between departments of the enterprise as well as the operogramme for Fixed asset transfer form. With the help of the provided operogramme it becomes possible to supervise the stages of document flow from the moment of receiving the article of fixed assets until the expiry of its storage period in the case of fixed asset retirement. Effective organization of accounting of fixed assets can be reached through optimizing the flow of accounting records. This is realized by means of utilizing the division of operations by technological stages of accounting and drawing up the flow chart for accounting documents. The perspectives of further research include: unification of document flow structure, implementation of updates to existing standard forms for accounting of fixed assets, further automation of accounting operations, realization of division of accounting operations by their purpose as the means to formulate and provide clear and precise directives to the employees of the enterprise.

Ключові слова: бухгалтерський облік, основні засоби, облікові документи

Ключевые слова: бухгалтерский учет, основные средства, учетные документы

Keywords: accounting, fixed assets, accounting documents

ВСТУП

Діяльність суб'єктів господарювання здійснюється за допомогою використання всієї сукупності ресурсів: нематеріальних та матеріальних, трудових і фінансових, а також головної їх складової – основних засобів, які є важливим фактором підвищення ефективної діяльності на підприємстві. При раціональній експлуатації основних засобів збільшується випуск продукції та реалізація без додаткових зовнішніх вкладень в умовах нестачі інвестиційних ресурсів [1].

О.С. Яцунська [2, с. 131] розробила схему порядку і взаємозв'язку первинних форм обліку основних засобів за стадіями життєвого циклу. М.М. Матієшин [3, с. 159] пропонує систему інтегральних показників для побудови економетричних моделей та моделей аналізу з використанням дискримінантів з метою здійснення прогнозу ефективної експлуатації основних засобів. О.В. Зінкевич [4, с. 136] використовує

науково-методичні підходи для аналізу основних засобів у системі управління реальним інвестиційними надходженнями за етапами життєвого циклу. Н.І. Самбурська [5, с. 195] побудувала оптимізаційні моделі ефективної експлуатації основних на засадах різних методів аналізу: факторного, трендового, кореляційно-регресійний. Неміш Ю.В. [6, с. 138] розробила методику для вибору оптимальної стратегії щодо здійснення ефективної експлуатації та оновлення основних засобів.

МЕТА РОБОТИ

Метою статті є розгляд шляхів оптимізації організації бухгалтерського обліку основних засобів як головної складової матеріально-технічної бази для здійснення тривалої діяльності підприємством.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Методологічна та інформаційна основа дослі-

дження – це фахові праці, матеріали періодичних видань, ресурси Internet. Для наочного подання результатів дослідження використовуються табличний і графічний прийоми.

РЕЗУЛЬТАТИ

Несвоєчасність подання релевантної інформації, неналежна аналітична обробка щодо фактичного здійснення операцій з певного етапу експлуатації основних засобів, знижують рівень достовірності даних. Це створює перешкоди в прийнятті успішних рішень керівництвом для продовження здійснення тривалої діяльності [7].

Зі стрімким розвитком інформаційних технологій

наочне відображення руху документів на підприємстві можна створити з використанням спеціальних пакетних програм, наприклад Microsoft Office Visio. Використання даного програмного продукту допомагає підвищити рівень автоматизації, мінімізувати матеріальні витрати, провести раціональне розташування підрозділів, визначити послідовність руху документів основних засобів й забезпечити уникнення циклічності опрацювання документу на конкретному робочому місці. Сформована схема потоку документів з обліку основних засобів організації подана на рис. 1.

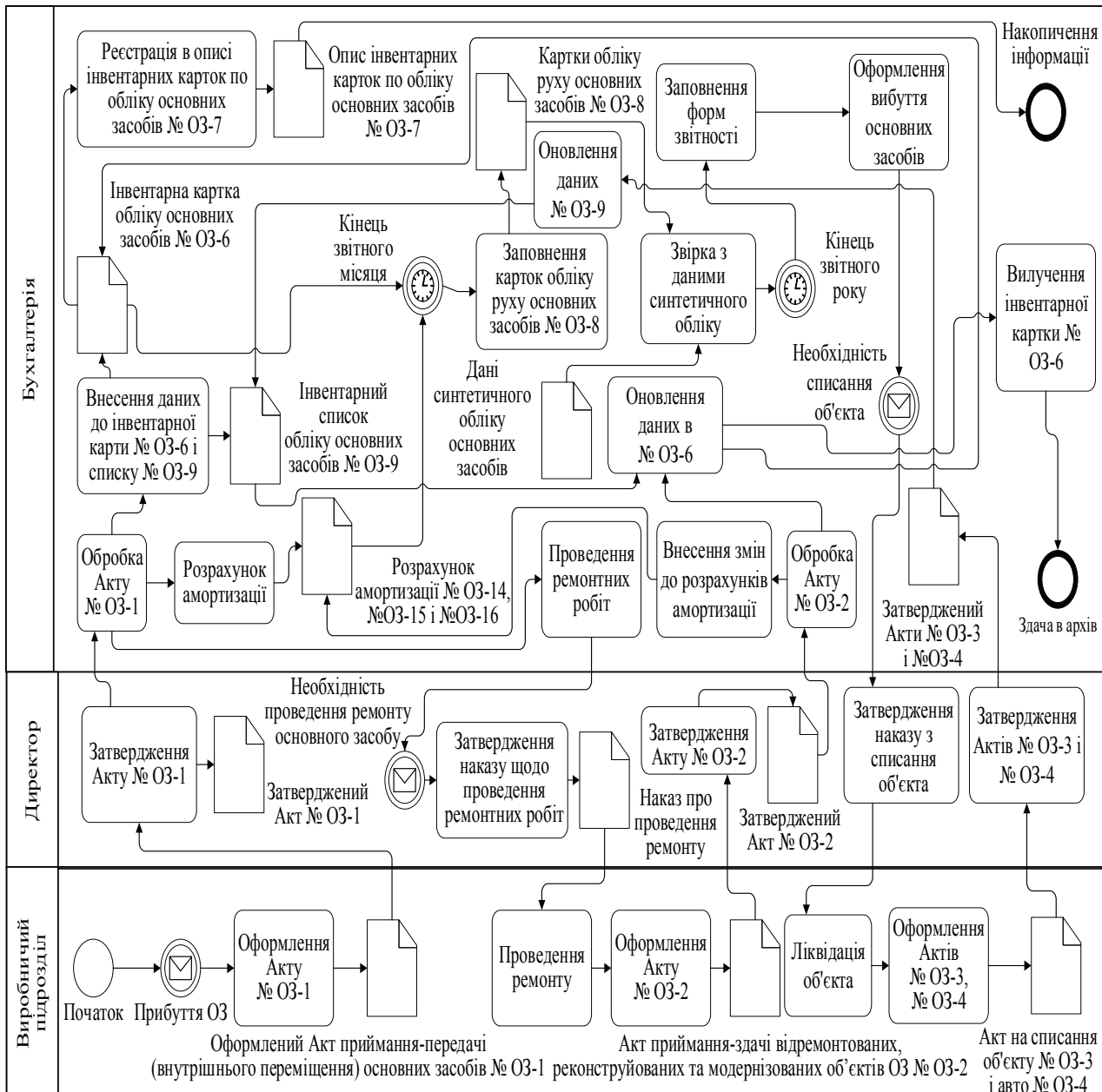

Рис. 1. Схема потоків облікових документів з обліку основних засобів [авторська розробка]

Відповідно до розглянутих потоків облікової інформації обліку основних засобів здійснюється значний цикл переміщення з часу надходження об'єкту та формування графіку документообігу.

Але підвищується ризик невідповідності і неточності у великому масиві документів. У свою чергу,

виявлений недолік викликає складність в діяльності підприємства та прийнятті відповідних рішень.

Для впровадження подальшої оптимізації порядку документування облікових процесів основних засобів можна відобразити етапи руху на рівні підрозділів підприємства. Використання оперограми допомагає

відобразити організацію алгоритму формування, перевірки, затвердження, обробки та передачі до архіву облікового документу наприкінці існування основного засобу на підприємстві. Так, відбувається мінімізація витрат часу на формування документу [8].

Від правильного заповнення документів надходження об'єкту основних засобів залежить здійснення подальшого його документального оформлення й експлуатація на підприємстві. Як приклад, побудуємо оперограму Акта приймання-передачі основних засобів № ОЗ-1 (табл. 1).

За допомогою побудованої оперограми можна

спостерігати етапи руху документа з часу надходження об'єкта основного засобу та до кінця терміну його зберігання у разі вибуття основного засобу.

Забезпечення впорядкованості й оперативності руху документів бухгалтерського процесу стає важливим етапом при ефективній організації обліку основних засобів та має бути належним чином регламентований й документально оформлений. Хоча здійснення цього й дозволяє контролювати сукупність облікових процедур та підвищення швидкості надання необхідної інформації для прийняття ефективних управлінських рішень, проте є досить трудомісткою роботою.

Таблиця 1

Оперограма Акта приймання-передачі основних засобів (№ ОЗ-1) [авторська розробка]

№ з/п	Операція	Виконавець					
		Комісія оприбуткування		Керівник	Головний бухгалтер	Бухгалтер з обліку цих об'єктів	Архів
		Голова	Члени				
1	Створення наказу формування комісії з приймання об'єкта			●			
2	Затвердження наказу			●			
3	Огляд і характеристика об'єкта	●	●	●			
4	Оформлення акту		●				
5	Підписування акту	●	●	●	●		
6	Перевірка акту					●	
7	Затвердження акту				●	●	
8	Передача акту для обробки					●	
9	Внесення інформації в інвентарну картку об'єкта					●	
10	Відображення операції на рахунках обліку					●	
11	Заповнення інвентарного списку					●	
12	Передача до архіву						●
13	Вилучення з архіву після закінчення строків зберігання						●

ВИСНОВКИ

Ефективна організація обліку основних засобів може бути досягнута на засадах оптимізації руху облікової інформації. Це відбувається з використанням розподілу операцій за технологічними етапами обліку та формуванням схеми потоку облікових документів. Перспективами подальших досліджень є: уніфікація структури документообігу, оновлення існуючих типових бланків з обліку основних засобів, подальша автоматизація облікових операцій, здійснення розподілу облікових операцій за призначенням для формування й надання чітких розпоряджень працівникам підприємства.

Список використаних джерел

1. Гільорме Т.В., Данилова В.Є. Методичні аспекти організації обліку основних засобів на промисловому підприємстві. Глобальні та національні проблеми економіки. 2017. № 18. С. 515–520.
2. Яцунська О.С. Облік основних засобів за стадіями життєвого циклу: монографія. Херсон, 2017. 188 с.
3. Матієшин М.М. Обліково-аналітичне забезпечення процесу експлуатації основних засобів будівельних підприємств: дис. ... канд. екон. наук: 08.00.09. Київ, 2015. 352 с.
4. Зінкевич О.В., Лазаришина І.Д. Організація і методика обліку та аналізу основних засобів в управлінні реальними інвестиціями: монографія. Рівне: НУВГП, 2017. 208 с.
5. Самбурська Н.І. Обліково-аналітичне забезпечення управління основними засобами: теорія і практика (на

прикладі підприємств водопровідно-каналізаційного господарства): монографія. Полтава: РВВ ПУЕТ, 2015. 289 с.

6. Неміш Ю.В. Формування основних засобів та управління ними у м'ясопереробних підприємствах: дис. ... канд. екон. наук: 08.00.04. Львів, 2015. 200 с.

7. Гільорме Т.В., Данилова В.Є. Основні засоби як складник облікової політики промислового підприємства. Сучасний стан та проблеми розвитку статистики, обліку та аудиту в умовах глобалізації та енергозбереження: матеріали 5 міжнар. наук.-практ. конф. (Дніпро, 4-5 квітня 2017 р.). Дніпро: ДНУ ім. О. Гончара, 2017. Том. 1. С. 60-64.

8. Рожельюк В.М., Денчук П.Н. Організація документообігу як основного інструмента забезпечення функціонування ефективної системи комунікації на переробному підприємстві. Сталій розвиток економіки. 2014. № 2. С. 114-121.

References

1. Hilorme T.V., Danilova V.Ye. Methodological aspects of organization of asset accounting at the industrial enterprise. Global and national problems of the economy. 2017. Vol. 18. pp. 515-520 (in Ukrainian).

2. Yatsunska O.S. Accounting for fixed assets at the stages of the life cycle: monograph. Kherson, 2017. 188 p. (in Ukrainian).

3. Matiieshyn M.M. Accounting and analytical support for

the process of exploiting fixed assets for building enterprises: dis. ... cand. of econ. sciences: 08.00.09. Kyiv, 2015. 352 p. (in Ukrainian).

4. Zinkevych O.V., Lazaryshyna I.D. Organization and methodology of accounting and analysis of fixed assets in the real investments management: monograph. Rivne: NUVHP, 2017. 208 p. (in Ukrainian).

5. Samburska N.I. Accounting and analytical support for the management of fixed assets: theory and practice (for example, enterprises of the water supply and sewerage economy): monograph. Poltava: RVV PUET, 2015. 289 p. (in Ukrainian).

6. Nemish Yu.V. Formation of fixed assets and management them in meat processing enterprises: dis. ... cand. of econ. sciences: 08.00.04. Lviv, 2015. 200 p. (in Ukrainian).

7. Hilorme T.V., Danylova V.Ye. Fixed assets as component of the accounting policy of industrial enterprise. Current state and problems of development of statistics, accounting and auditing in the conditions of globalization and energy saving: materials 5 international scien. and pract. conf. (Dnipro, 4-5 april 2017). Dnipro: DNU im. O. Honchara, 2017. pp. 60-64 (in Ukrainian).

8. Rozheliuk V.M., Denchuk P.N. Organization of document as the main instrument to ensure an effective system of communication at the processing enterprise. Sustainable development of economy. 2014. Vol. 2. pp. 114-121 (in Ukrainian).